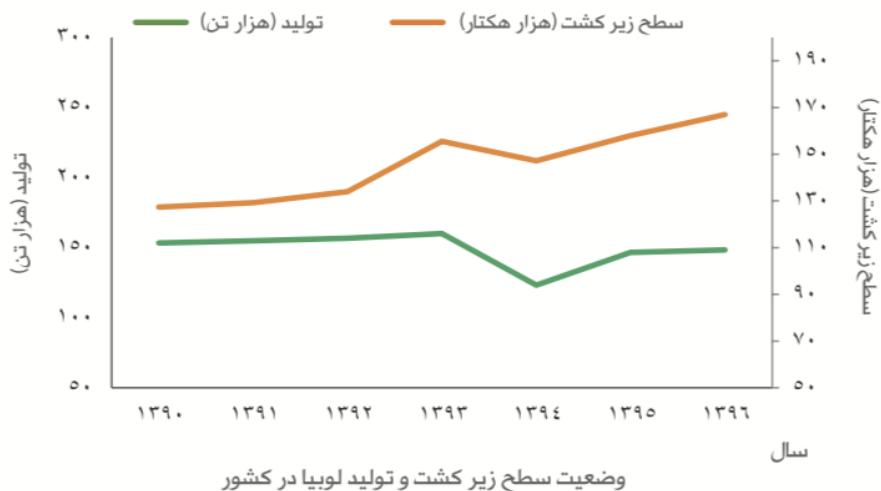

"کوشان" رقم جدید پر محصول لوبیا چیتی

موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر*

بیان مسئله

لوبیا به عنوان یک از مهمترین حبوبات نقش مهم در سبد غذایی مردم ایران دارد. طی سالیان گذشته بدلیل مشکلات متعدد محیطی در کشور، تولید لوبیا با نوسانات متعددی روبرو بوده است. در گذشته تمام ارقام اصلاح شده لوبیا چیتی در ایران دارای تیپ بوته ۳ (رشد نامحدود و رونده) بودند. این فرم بوته از بازدهی کمتری نسبت به تیپ های ایستاده برخوردار است. همچنین اغلب ارقام رایج نسبت به آفت کنه دولکه ای، بیماری های ویروسی و خشکی حساس بودند. خسارت حاصل از تنفس های زیستی و غیر زیستی در لوبیا از عوامل محدود کننده کشت این محصول می باشد. بنابراین اصلاح ژنتیکی ارقام لوبیا برای رفع این مشکلات، از اهمیت فراوانی برخوردار است.

معرفی دستاورد

رقم کوشان که طی یک برنامه اصلاحی چندساله معرفی شده، ویژگی های منحصر به فردی دارد. در زمان معرفی، مشابه آن در ایران وجود نداشت. این رقم در کلاس تجاری بین المللی Cranberi قرار دارد، دارای فرم بوته تیپ ۲ (ایستاده و رشد نامحدود) و دانه متوسط با وزن صد دانه ۳۷ گرم و از نژاد لوبیاهای آمریکای جنوبی می باشد. این لاین نیمه مقاوم به آفت کنه دولکه ای، متحمل به تنفس خشکی و به دلیل فرم بوته، برای برداشت مکانیزه مناسب می باشد. علاوه بر این از نظر عملکرد نسبت به رقم صدری و سایر ارقام لوبیا چیتی، برتری قابل توجهی (۵۰ کیلوگرم افزایش عملکرد) دارد. بنابراین، این رقم می تواند با افزایش تولید و کاهش هزینه های تولید، جایگاه ویژه ای در توسعه کشت لوبیا داشته باشد.

فرایند تجاری‌سازی دستاورده

امتیاز تولید بذر لوبیا چیتی رقم کوشا از طریق واگذاری هسته اولیه بذری پرورشی ۲ برای تولید بذر در طبقات مختلف طی قرارداد شماره ۱۰۶۱۰ ۲۴۴/۹۵ ۲۸/۹/۹۵ تاریخ به شرکت خدماتی توسعه کشاورزی زنجان کشت خیرآباد واگذار شد. در حال حاضر، این رقم در حدود ۲ هزار هکتار از اراضی کشاورزان کشت شده و پیش‌بینی می‌شود طی پنج سال آینده به بیش از ۱۵ هزار هکتار افزایش یابد. رویالتی واگذاری طبق قرارداد معادل ۱۰ درصد از قیمت فروش بذر گواهی شده تولیدی توسط شرکت و در صورت صادرات بذر تولیدشده به خارج از کشور، سهم موسسه معادل ریالی ۱۰ درصد قیمت صادراتی بذر توسط شرکت خواهد بود.

پتانسیل اقتصادی و اثربخشی

*حمیدرضا داری، اسماعیل بیضایی، بهروز اسدی، علی‌اکبر قنبری، مظاہر یوسفی، عادل غدیری، محمدحسن کوشکی، محمدرضا لک، مسعود کامل و حسین آسترکی